

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO

Commercial Printing of
All Kinds

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), FEBRUARY 16, 1948

STEVILKA (NUMBER) 32

Novi grobovi

JEAN DOBRINICH
Po daljši bolezni je preminila v Lakeside bolnišnici mlada Jean Dobrinich, rojena Belovich, stara 25 let. Stanovala je na 1437 E. 57 St. Tukaj zapuščala zalujočega soproga Andrew, mater Aleksandrijo, sestri Mrs. Edith Knobles in Mrs. Helen Kaluga ter brata Stanley in Leo. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob 8:45 uri iz Želetovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. ob 9:30 uri ter nato na pokopališče Calvary.

DORA TUSIN
V soboto popoldne je preminila na svojem domu na 381 E. 160 St. poznana Dora Tušin, stara 62 let. Doma je bila iz sela Podvrh, fara Samobor, kjer zapuščala sestro Evo in več sorodnikov. V Ameriki je bivala 36 let in je bila članica društva Collinwood Hive št. 283 TM. in Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete. Njen sin Matthew ml., ki je umrl leta 1941, je bil deležen predsedniškega odlikovanja za hrabrost, ki jo je izkazal na manevrah v Sydney, Avstraliji, kjer se je nahajal z ameriško mornarico in rešil večje število moštva utonitve. Tukaj zapuščala zalujočega soproga Matthew, hčer Mary Stefančič, vnuka Williama in več sorodnikov. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 8:15 uri iz Želetovega pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St. v cerkev sv. Pavla na E. 40 St. ob 9:30 uri ter nato na pokopališče Calvary.

V zadnje slovo
Članice društva Collinwood Hive št. 283 TM so prošene, da se v torek večer ob 7:30 uri zberejo v Želetovem pogrebem zavodu na 458 E. 152 St., da kažejo zadnjo čast umrli članici Dori Tušin, ter da se po možnosti udeležijo njenega pogreba v sredo zjutraj.

Domače vesti

Podr. št. 106 SANSa
Nocoj se vrši redna mesečna seja podružnice št. 106 SANSa v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Na tej seji se bo razmotrivalo o bodočem delovanju organizacije, zato se vljudno vabi članstvo in društvene zastopnike, da se seje udeležijo.

V okrajni bolnišnici
Anton Zitnik, ki se je zadnje čase nahajal v zavetišču na E. 17 St. in Lakeside Ave., je bil prepeljan v okrajno bolnišnico Nursing Home na 2905 Franklin Ave., kjer se nahaja v sobi št. 5 in kjer ga prijatelji lahko obiščejo.

Velika razprodaja
V vseh treh Gornikovih prodajalnah moške opreme imajo v teku še ves ta teden veliko razprodaja. Nekateri predmeti so do polovice ceneje in Gornikovi se zlasti priporočajo za nakup potrebščin za pošiljke v staro domovino, na katerih si boste lahko precej prihranili. Trgovine se nahajajo na 6217 St. Clair Ave., 715 E. 185 St. in 22346 Lake Shore Blvd.

SDZ ZA SVOBODNI TISK
WAUKEGAN, Ill.—Na delniški seji tukašnjega Slovenskega narodnega doma je bil sprejet sklep, da se iz blagajne daruje \$250 v sklad za obrambo "Enakopravnosti," "Prosvete" in "Proletarca."

RUSIJA JE BILA PRIMORANA SKLENITI PAKT S HITLERJEM

Anglija in Francija sta skušali obrniti nacistično vojno mašino proti Sovjetski zvezi

MOSKVA, 14. feb.—Sovjetska vlada je danes v tretjem odgovoru na publikacijo predvojnih nemških dokumentov od strani ameriškega državnega departamenta prinesla na dan nove dokaze, da sta Anglija in Francija storili vse, kar je bilo v njuni moči, da bi obrnili nacistično vojno mašino proti Rusiji, ki je bila vsled tega v silobranu prisiljena skleniti nenapadalni pakt s Hitlerjem.

S tem ciljem pred očmi je anglo-francoska diplomacija igrala dvojni vloga, pravi sovjetska vlada, ki je stremela po sporazumu s Hitlerjem in po usmeritvi nemške agresije proti Rusiji.

Anglija se je za kulisami pogajala s Hitlerjem

"Angleži so ob času, ko so se odprto pogajali s Sovjetsko zvezo," pravi sovjetska izjava, "vodili z Nemčijo zakulisne pogovore, katerim so pripisovali brezprimerno večjo važnost."

Izjava pravi dalje, da je Anglija upala izposlovati sporazum z Ameriko, in da ako bi se bilo to posrečilo, bi bila preklicana garancija, katere je dala Poljski. To je bilo v času, ko so ameriški milijarderji vlagali ogromne investicije v nemško industrijo in Hitlerja opremljali z orožjem. Potem sovjetski odgovor nadaljuje:

"To je bilo ravno tako, kakor če bi rekli: Kar vojskujete se, vi Evropejci, kolikor vas je volja, mi skromni ameriški milijarderji pa bomo gromadili dobičke na vaš račun."

V sovjetskem odgovoru je rečeno, da bodo vse te obtožbe pozneje podprte z zaplenjenimi dokumenti.

Političnemu sporazumu je imel slediti ekonomski pakt

Dalje pravi izjava, je Anglija delala na tem, da bi političnemu sporazumu s Hitlerjem sledil tudi ekonomski pakt, ki bi vseboval tudi tajen sporazum glede kolonialnega vprašanja, distribucije sirovin in svetovnih trgov in glede velikega angleškega posojila Nemčiji.

Vladarji Anglije so videli priliko, da pridejo do popolnega soglasja s Hitlerjem in so istovestno delali na takozvani "kanalizaciji" nemške agresije proti vzhodu.

Pod temi okolščinami ne bo mogel nikdar nihče zbrisati iz zgodovine dejstva, da je sovjetska zveza stala pred alternativno:

"Bodisi sprejeti v svrhu samobrambe ponujeni nemški predlog za nenapadalni pakt, ali pa dovoliti vojnimi provokatorjem iz tabora zapadnih sil, da takoj zapletejo Sovjetsko zvezo v oborožen konflikt z Nemčijo ob času, ko je bil položaj neugoden."

"V tem položaju je bila sovjetska vlada prisiljena napraviti izberbo in je sklenila nenapadalni pakt z Nemčijo."

Angleška vlada priznava točnost sovjetske izjave

LONDON, 14. feb.—Neki predstavnik zunanega ministrstva je v torek rekel, da arhivi ministrstva ne vsebujejo nobenih podatkov, da je Rusija leta 1945 predlagala skupno proučevanje zaplenjenih nemških dokumentov, danes pa je mini-

VREMENSKE NEPRILIKE POVZROČILE 52 SMRTI V ZEDINJENIH DRŽAVAH

Izredno muhasto vreme za ta čas v letu je v teku zadnjih par dni povzročilo po raznih delih Zed. držav 52 smrti.

V Ohiju je prošli petek lilo kot iz škafe, čemur so sledile povodnji. V Chagrin Riverju, vzhodno od Clevelanda, je moralo na primer kakih 200 prebivalcev bežati iz svojih domov in neki moški je v povodnji izgubil življenje. Resna povodenj je nastopila tudi v Daytonu.

V državi Mississippi so imeli tornado, ki je poleg velike škode na lastnini povzročil tudi smrt 10 oseb. Tornado so sledili silni nalivi.

V povodnjih, ki so nastopile, predno je mrazni val odvrnil nevarnost nadaljnjih katastrof, je bilo po raznih delih dežele poginanih iz domov okrog 10,000 oseb. Zadnja poročila povedo, da je položaj še vedno resen v dolini reke Ohio in da je ogroženo predvsem mesto Cincinnati.

Kitajski komunisti dolžijo Ameriko vmešavanja v vojno

Od peterocije marincev, ki so sodelovali pri akcijah v civilni vojni, je eden umrl

SAN FRANCISCO, 14. februarja.—Radio postaja kitajske ljudske (komunistične) armade je danes naznanila, da je eden od peterocije ameriških marincev, ki so bili zajeti v severni Kini, umrl za poškodbami.

Radio je obtožilo Zedinjene države, da aktivno sodelujejo v kitajski civilni vojni.

"Neupravičena dejanja ameriških oboroženih sil in vojaško obojstvo v raznih delih Kine, kakor tudi njihova pomoč Čiang Kajšeku v civilni vojni, so dejstva, ki so vsakemu znana," je izjavil radio.

"To je popolnoma imperialistična in agresivna aktivnost, ki jo velika kitajska država ne bo trpela. Od oktobra leta 1945 ameriške oborožene sile in vojaško obojstvo neprenehoma izvajajo agresijo in vojaško izvidanje proti osvobodjenemu ozemlju in istotako postavljajo nes pametne zahteve."

V radio oddaji je povedano, da je peterocija marincev napredovala proti pozicijam ljudske armade v bližini Tsingtao, narkar je ljudska armada zahtevala od ameriške mornarice, naj se za to dejanje opraviči.

"V prejšnjih primerih se je zajete ameriške vojaške osebe izpustilo brez, da bi se jim storiло kaj hudega. Toda sedaj se bo s četvorico preživelih marincev postopalo milotno pod pogojem, da Zedinjene države jamčijo, da se takšna dejanja ne bodo več vršila."

INDUSTRIALEC NAŠEL SMRT POD PLAZOM

ASPEN, Colo., 15. feb.—Rešilni delavci so danes našli za dušenega pod 10 čevljev visokim snežnim plazom industrialca Aleksandra McFaddena iz Memphisa, Tenn., ki je bil navdušen smučar. Truplo je bilo najdeno 14 uri po nesreči. Trije tovariši McFaddena so bili od plaza tudi zadeti, toda so ušli smrti.

Senatni odbor odobril zunanjo pomoč v znesku \$5,300,000,000

AMERIKA SE ZANIMA ZA DANSKI OTOK, PRAVI RUSKI ČASOPIS

MOSKVA, 15. feb.—Ruski časopis "Rdeča zvezda" je danes objavil novico, da Zedinjene države kažejo "presenetljivo zanimanje" za danski otok Anholt in pristavlja, da se tam gradi letališče in turistični center.

Casopis povprašuje, zakaj bi ameriški kapitalisti potopili denar v ta otok in zagotavlja, da to delajo samo vsled tega, ker je otok najbolj primerno mesto, da se ustanovi kontrola nad dansko prevlakom.

(Danski premier Hans Hedtoft je v nocojšnjem radio govoru izjavil, da je neki danski časopis nedavno svetoval, da se na otoku Anholt zgradi nov hotel in letališče, ki bo olajšalo zvezo z Dansko. Zanikal je, da bi ti projekti bili v zvezi z vojaškimi ali pa stratežičnimi načrti).

FILIPINSKI SENATOR BI UPORABIL ATOMSKO BOMBO

MANILA, 15. feb.—Filipinski senator in član komisije Združenih narodov za Korejo, Melecio Arranz, je danes izjavil, da bi "mi ponovno lahko smatrali za potrebno, da uporabimo atomsko bombo za odstranitev ovir, ki jih je ustvarila Rusija."

Republikanci za 1-letno podaljšanje rentne kontrole

WASHINGTON, 15. feb.—Iz zanesljivih virov se je zvedelo, da so republikanski kongresni voditelji zedinili na tem, da bodo podpirali akcijo za enoletno podaljšanje rentne kontrole.

Obenem je postalo jasno, da se bo glasovalo za 30-dnevno provizorično podaljšanje obstojčega zakona za kontrolo rent, ki poteče 29. februarja, da se bo na ta način dobilo več časa za sestavo novega zakona, med tem ko bo kongres študiral položaj, ki je nastal vsled padca cen na blagovnih borzah.

Republikanski kongresnik Wolcott iz Michigana, ki je predsednik bančnega odseka, je danes izjavil, da bo v ponedeljek odseku priporočal, da se za enkrat vprašanje rentne kontrole odloži, med tem pa da začne proučevati, da-li padanje cen raznim blagom pomeni začetek procesa, ki prinese nižje, a stabilne cene.

Senator Aobey, ki je predsednik bančnega odseka v senatu, je že poprej dal razumeti, da bo predlagal, da se postava za rentno kontrolo podaljša za 30 dni.

Da so republikanci, ki kontrolirajo kongres, edini v tem pogledu, je razvidno tudi iz izjav, katere so podali predsednik poslanske zbornice Joseph W. Martin, kongresnik Charles Halleck, ki je vodja republikanske večine v poslanski zbornici, in senator Robert A. Taft iz Ohija, kateremu je poverjeno formuliranje smernic stranke v senatni zbornici.

Debate glede Marshallovega načrta se bodo pričele v senatu 1. marca

WASHINGTON, 13. feb.—Senatni odbor za zunanje posle je danes odobril \$5,300,000,000 za financiranje Marshallovega načrta za prvih 12 mesecev.

Akoravno sta predsednik Truman in državni tajnik Marshall zahtevala za prvih 15 mesecev \$6,800,000,000, je predsednik senatnega odbora Arthur H. Vandenberg izjavil, da je vsota, ki jo je odbor odobril ista, kakor je zahteval državni oddelek za prvih 12 mesecev.

Senator Walter F. George pa je pojasnil, da zakonski osnutek, ki ga je ustvaril senatni odbor, predvideva, da bo program za zunanjo pomoč "nadaljevan," kar pomeni, da ne bo potrebno, da kongres odobri izdatke za 15 mesecev, ki jih vlada zahteva.

Predvidevanja je zaščita "interesov Američanov"

Prvi cilj zakonskega osnutka, kot je pojasnil senatni odbor, je, da se zoperstavi pogojem v Evropi, ki "ogrožajo upostavitve trajnega miru."

Senatni odbor je vključil v predlogo novo določbo, ki predvideva zaščito domače ekonomije in "vitalnih potreb ameriškega ljudstva."

S to akcijo senatnega odbora za zunanje posle je Marshallov načrt prebil kongresni led in bo v torek predložen na formalno glasovanje.

Odbor je odobril omenjeno vsoto za dobo od 1. aprila 1948 do 1. aprila leta 1949, ne pa do 1. julija 1949 kot je predlagala vlada, ko je zahtevala \$6,800,000,000.

Upa, da bo osnutek zadovoljil senatorje

Vandenberg je pojasnil vzroke, vsled katerih je njegov odbor predložil zakonski osnutek za zunanjo pomoč. Rekel je, da se bo dala prilika novemu kongresu in možno novi vladi, da pregledajo program in njegov razvoj. S prihodnjim aprilom bo kongres mogel soditi program na realistični podlagi, dočim so vse akcije za sedaj le špekulacija.

Poleg gornjega je Vandenberg tudi pojasnil, da bo pri reviziji prihodnjega leta kongres užival priporočila "poslovnega administratorja" za zunanjo pomoč, ki bo predstavljal vir za najbolj zanesljive informacije. Toda najbolj važno pa je, da bo kongres mogel soditi, kako 16 evropskih držav, ki so sprejele Marshallov načrt izvajajo program za samopomoč.

Vandenberg je nazninal, da bo zakonska predloga predložena senatu na debate 1. marca. Rekel je, da upa, da bo zadovoljil zahtevam raznih senatnih skupin, kar pomeni, da verjetno tudi zahtevam bloka tako zvanih "republikanskih revizionistov," ki ga tvori dvajsetorica senatorjev.

Razmotrivanja o drugih točkah zunanje programa

Senatni odbor za zunanje posle je vzel v pretres tudi ostale točke, ki so v zvezi s pomožnim programom.

Tako je glasoval, da se iz programa izobči provizija za prodajo

200 trgovinskih ladij evropskim državam. Namesto tega pa pooblašča, da Zedinjene države izročijo evropskim državam ne več kot 300 ladij "suhega carga" pod pogojem, da se teh ladij ne potrebuje doma.

Odbor je pustil odprta vrata vsaki evropski državi, vključno okupirani Nemčiji in Svobodnem tržaškem ozemlju, da pristopi k Marshallovemu načrtu, pod pogojem, da sprejme cilje zakona za evropski obnovitveni program.

Senatni odbor je v zakonskem osnutku pooblastil vlado, da do "praktičnih mej" podvzame korake, da pronajde in kontrolira imovino, ki jo imajo državljani držav, ki so sprejele načrt, v Zedinjenih državah. To je predlagano očitno z namenom, da se zadosti zahtevam, da se uporabi imovino tujih državljanov za obnovitveni program.

Marshall podprl Bevinov načrt za združeno Evropo

DES MOINES, Ia., 15. feb.—Državni tajnik Marshall je v petek označil Bevinove predloge za politično, ekonomsko in vojaško zvezo držav zapadne Evrope, kot "našo veliko nado." Poudaril je, da je Marshallov načrt zadnja prilika sveta, da "se izogne komunistični dominaciji."

Marshall je govoril potom radia, potem pa je odgovorjal na razna vprašanja, ki pa jih je podal "off-the-record."

Wallace bo pričal glede Marshallovega načrta

WASHINGTON, 14. feb.—Senatni odbor za zunanje posle je danes naznanil, da bo predsedniški kandidat Henry A. Wallace nastopil kot prič o Marshallovem načrtu 24. februarja. Wallace, ki je nasproten sedanji obliki pomožnega programa za zapadno Evropo, bo pred senatnim odborom pričal na svojo lastno zahtevo.

Ameriški general je član grškega obrambnega sveta

ATENE, 15. feb.—Ameriški general James A. Van Fleet je danes postal član grškega sveta za državno obrambo.

Gen. Van Fleet je prišel v Grčijo kot šef vojaške misije v Grčiji. Kot član sveta bo imel pravico glasovanja pri zadevah, tikajočih se borbe proti partijski armadi gen. Vafiadesa.

Uradni izjava, ki so jo objavili grški monarhistični vojaški krogi, pravi, da sta šefa ameriške in angleške vojaške misije postala člana sveta. Pred tem sta bila samo opazovalca pri svetu, ki vodi borbo proti gerilcem.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

KRATKI PREGLED Vatikanske KOLABORACIJE

Časopisi, ki zvesto sledijo vatikanski politični liniji, so se oprijeli s posebnim navdušenjem dokumentov državnega oddelka glede nemško-sovjetskega pakta o nenapadanju. Toda prav ti zagovorniki Vatikana imajo najmanj razlogov, da bi "razkrinkovali" ta pakt, ki je bil nujna posledica politike zapadnih demokracij, posebno ko so te zapadne demokracije podpisale pakt z nacizmom in mu prodale Češkoslovaško v prepričanju, da bo Hitler udaril na Rusijo, ne pa na zapad. Kajti zveze Vatikana s fašizmom ne krijejo kratko dobo dveh nepolnih let, ampak celo dobo, odkar se je s fašizmom začelo reševati "zapadno kulturo," "zapadno civilizacijo" itd. itd. In ne samo to, ampak te zveze Vatikana s fašizmom se nadaljujejo tudi c današnji dobi; saj je končno dobro znano prijateljsko stališče Vatikana napram fašistični Španiji, ali pa fašistični Argentini.

Kaj bi ti podpiratelji in sopotniki vatikanskih jezuitskih politikov rekli, ako bi državni oddelek, v cilju, da se podajo resnična in nepotvorjena zgodovinska dejstva, objavil tudi dokumente, ki se tičejo paktov Vatikana s fašizmom? Ni dvoma, da bi zavreščali, da državni oddelek "zatira vero" ali pa da se "zaganja ob Petrovo skalo." Zanimivo je, da nemško-sovjetski pakt izkoriščajo največ klerikalni časopisi, katerim je prav dobro znano, da je Vatikanski imel pakt s Hitlerjem že davno preden je prišlo do nemško-sovjetskega pakta o nenapadanju.

V izbrkih podajamo tu naslednje fakte, ki dovolj zgovorno pričajo, da so simpatije Vatikana bile na strani fašizma, ko so se tudi milijoni katoličanov borili proti fašizmu.

Tedanji kardinal in vatikanski državni tajnik Pacelli (sedanji papež Pij XII.) je sklenil pakt s Hitlerjem že leta 1933 (takozvani konkordat). Njegov podpis se nahaja poleg podpisa nacističnega diplomata Franz von Papena, ki je bil lansko leto zaradi vojnih zločinov obsojen na dosmrtni zapor.

Angliški "Annual Register" iz leta 1933 (št. 169) piše, da je Hitler prišel na oblast večji del po zaslugi "priključitve velikega dela katoliškega srednjega razreda v zapadni in južni Nemčiji k nacistični stranki."

Francoska "Revija dveh svetov" s 15. jan. leta 1935 pa poroča, da so vsi nemški škofje dobili navodila, da se mora s sovražnostmi proti Hitlerju prenehati. Avgusta leta 1936 pa so škofje na svoji letni konferenci v Fuldi objavili pastirsko pismo, v katerem je med ostalim rečeno:

"Ni potrebno, da se na dolgo in široko govori o nalogah, katere morajo naš narod in dežela izpolniti. Naj naš firer (Hitler) z božjo pomočjo uspešno završi to izvanredno težko nalogo."

Ko je leta 1940 večji del Evrope, s poraženo Francijo vred, ječal pod železno peto Hitlerja, so nemški škofje ponovni objavili pastirsko pismo, v katerem so kot je poročal "New York Times" od 27. avgusta, "svečano obljubili lojalnost kancelarju Hitlerju." Ker je Hitlerjeva zmaga v tem letu izgledala kot gotova stvar, se je to pastirsko pismo prečitalo z vseh nemških prižnic. Tej konferenci je prisostvovalo 45 škofov, prisoten pa je bil tudi vatikanski predstavnik monsignor Orsenigo, papežev nuncij v Nemčiji.

Sledeča zgodovinska dejstva pa je potrebno poudariti, ako se hoče dobiti pravilni vpogled v "Anschluss" (priključitev Avstrije k nacistični Nemčiji):

Priključitev Avstrije k nacistični Nemčiji so pripravljali avstrijski klerofašisti, ki so se najprej nahajali pod vodstvom monsignora Ignaz Seipela, potem Dollfussa, ki je v Avstriji uvedel klerofašistični korporativni režim in končno pod vodstvom Schuschnigga, ki je brez vsakega odpora izročil Avstrijo Hitlerju (Sedaj se Schuschnigg predstavlja v Zedinjenih držav kot "Hitlerjeva žrtev!")

Pritlikavi Engelbert Dollfuss je 27. septembra 1932 objavil pred skupščino Društva narodov:

"Avstrija ustvarja novo ustavo, ki bo slonelo na principih, ki jih je označil papež Pij XI.

Dollfussov režim je bil klerofašistična diktatura v takem obsegu, da so se morali (kot poroča AP 15. nov. 1938) vsi tisti, ki so želeli izstopiti iz katoliške cerkve, podvreči duševni preiskavi.

Med klerofašistično Avstrijo in Vatikanom je bil sklenjen konkordat 1. maja leta 1934. Ni potrebno posebno

Pismo iz Slovenije rojakom v Ameriki

Ljubljana, 27. januarja 1948
Nedvomno vas bo, dragi rojaki v Ameriki, zanimalo, kako živimo v Sloveniji, kaj se dogaja pri nas. Stare vezi med domovino in vami ne morejo nikdar usahniti. Te vezi naj se ohranjajo in naj se utrjujejo. K temu naj pripomorejo pisma iz Slovenije, ki naj posredujejo med vami in nami.

Tis dni smo bili pod močnim vtiskom dogodka, ki je imel svoj odmev med vsemi jugoslovanskimi narodi. Praznovali smo namreč 70-letnico našega največjega živečega slovenskega pesnika Otona Župančiča. Vsi jugoslovanski listi, časopisi in revije so posvetili daljše članke in razprave pesniku svobode in napredka. Oton Župančič je več nego samo pesnik. V letih pred prvo svetovno vojno je že označeval uporno misel jugoslovanskih narodov in slovenskega delovnega ljudstva, združitev Slovencev ter njihovo vstajenje.

Med drugo svetovno vojno pa se je vrstil med boritelje za osvoboditev izpod fašističnega jarma in je pisal izpodbuđne pesmi kot "Anton Pesnik." Njegova najznaminetejša pesem iz tega časa je "Veš, poet, svoj dolg?", ki je z neverjetno silo potegnila za seboj junaške borbe in vse delovno ljudstvo. Z mladostnim ognjem napoveduje v zadnji kritiki pomlad in zmago nad fašizmom:

*Se bo kdaj pomlad,
še bo napočil zor,
takrat volčji zbor
pojde lovce klat:
plani čez Savo, plavaj čez
Dravo—
zob za zob in glavo za glavo!*

Slovensko ljudstvo se je z globoko hvaležnostjo spomnilo svojega prvega pevca ter se mu oddolžilo z nešteti izrazi iskrene pozornosti. Z vseh strani so prihajale čestitke, njemu na čast so bile neštete proslave. Do solz ginjen se je Oton Župančič zahvaljeval za te dokaze udane zvestobe. Ob tej priliki je bil deležen najvišjih odklikovanj. Tako ga je Prezidij Ljudske skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije odlikoval z redom Narodnega osvobodjenja. Prezidij Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije je izdal Ukaz o podelitvi častnega naslova "Ljudski umetnik" Otonu Župančiču.

V zbornični dvorani vseučilišča v Ljubljani je bil slavljeneč zaradi svojih zaslug za slovensko kulturo promoviran za častnega doktorja slovenske univerze.

Oton Župančič je prikazal usodo slovenskih izseljencev predvsem v svoji znameniti pesnitvi "Duma," ki bo večno živela med slovenskim ljudstvom kot najpopolnejši pesniški izraz njegovih življenjskih bolesi in prelesti.

Druga stvar, ki priteguje zanimanje vsega slovenskega delovnega ljudstva, je zidava združnih domov. Kakor po vseh ostalih ljudskih republikah no-

poudariti, da je katoliška vera postala državna vera, verouk pa je bil obvezen v avstrijskih šolah.

Edino opozicijo klerikalno-fašistični diktaturi v Avstriji so predstavljali social-demokrati. To opozicijo pa je Dollfuss s krvavimi pogoni in terorjem zadušil. (Pokolj avstrijskih delavcev leta 1934 je poglavje za sebe in preobširno, da bi na tem mestu o njemu razmotrivali.)

Ko je brez vsakega odpora Schuschnigg izročil Avstrijo Hitlerju, marca meseca leta 1938, so bili po celi Avstriji nalepljeni letaki: "Katoliškemu ljudstvu Avstrije!" Letak so podpisali vsi nadškofi in škofi v deželi, na čelu podpisnikov pa se je nahajal kardinal Innitzer. V letaku pozdravljalo omenjeni Adolfa Hitlerja kot "zaščitnika nemške kulture" in izražajo svoje prepričanje, da bo Hitlerjevo "vodstvo jamčilo materialno in moralno srečo nemškemu ljudstvu. Letak pozivlja Avstrije, naj verno sledijo "firerju" ter se zaključuje s pozdravom "Heil Hitler."

(Dalje prihodnjič)

ve Jugoslavije, tako bodo tudi v Sloveniji gradili po vseh vaseh združne domove. Računajo, da jih bo letos postavljenih v Sloveniji 400 do 500. Poleg nadaljevanja del pri gradnji velike avtomobilske ceste Beograd-Zagreb-Ljubljana, ki se imenuje cesta bratstva in enotnosti, bo zidava združnih domov najpomembnejša delovna naloga drugega leta naše prve petletke. Po vsej Sloveniji se zbira ljudstvo na sestankih in sklepa o zidavi združnih domov.

Tudi strokovnjaki se shajajo in razpravljajo o tej stvari, ki bo globoko posegla v življenje naše vasi. Slovenski kmetovalec mnogo ustvarja. Njegovo delo je trdo in naporno. Toda sredstva, s katerimi obdeluje svojo zemljo, so še zmerom preveč primitivna in nezadostna za naloge našega časa. Uporaba kmetijskih strojev, ki kmetijsko delo poenostavljajo in izboljšujejo, je še zelo nezadostno. Ni pa mogoče misliti na to, da bi bilo vse te stroje mogoče nabaviti brez oblike skupnega, družnega sodelovanja. In najboljša njegova oblika je združništvo.

Nedvomno je ta akcija za združno sodelovanje mnogo, mnogo pripomogla k izboljšanju, olajšanju obdelovanja ter boljsemu pridelku. In središče tega gospodarskega sodelovanja bodo združni domovi s svojimi posojilnicami, trgovinami, skladišči, semenarnami, odseki za poljedelstvo, živinorejo, vinogradništvo, sadjarstvo, gozdarstvo, pašništvo itd.

Toda ti združni domovi ne bodo pripomogli le h gospodarskemu, temveč tudi k splošnemu prosvetnemu napredku, saj bo v teh združnih domovih tudi dvorana za razne prireditve z ljudsko knjižnico, čitalnico itd. Tako bodo ti združni domovi na vasi živahna žarišča novega, smotrenega življenja, ki bo zagotavljalo našemu slovenskemu kmečkemu delovnemu ljudstvu lažje, bolj plodono delo, mestnemu prebivalstvu pa izboljšano preskrbo.

Slovensko ljudstvo se danes živo zaveda teh važnih okoliščin, zato bo z veseljem in toplo zavestjo sodelovalo pri izvedbi tega daljnosežnega načrta.

Seveda bo sodelovala pri zidavi združnih domov tudi naša požrtvovalna, vzgladna mladina. Kakor je doprinesla svoj delež k izgradnji važnih prog Brčko-Banovići leta 1946 in Samac-Sarajevo 1947, tako se že sedaj pripravlja, da se odzove klicu domovine ter postavi svoje mlade sile v službo skupnosti. Razen tega bo pomagala tudi pri izgradnji Novega Beograda, gradnji avtomobilske ceste Beograd-Zagreb-Ljubljana, razširjenju tovarne težkih in orodnih strojev v Železniku pri Beogradu, pa tudi pri gradnji Nove Gorice, ki je njena letošnja najvažnejša republiška delovna naloga.

Naj pripomnimo, da bo v okviru akcije za združne domove urejenih 28 sportnih igrišč,

dve hidrocentrali, pet planinskih domov in devet ambulanc.

Slovenija v Novi Jugoslaviji ima predpogoje za bogatejšo kulturno življenje. To vidimo tudi na polju založbene delavnosti. Od osvoboditve do konca 1947 je izšlo namreč na področju Ljudske republike Slovenije 1,439 knjig in brošur, kar predstavlja prepričljiv uspeh, če pomislimo, da je bilo treba po končani drugi svetovni vojni postavljati tudi kulturne in prosvetne naloge na nove, trdnjše temelje.

Najvažnejše založbe v Sloveniji, ki izdajajo knjige, brošure in druga dela, so Slovenski knjižni zavod v Ljubljani, Cankarjeva založba, Državna založba Slovenije, Mladinska knjiga in Založba Tiskarne družbe sv. Mohorja v Celju.

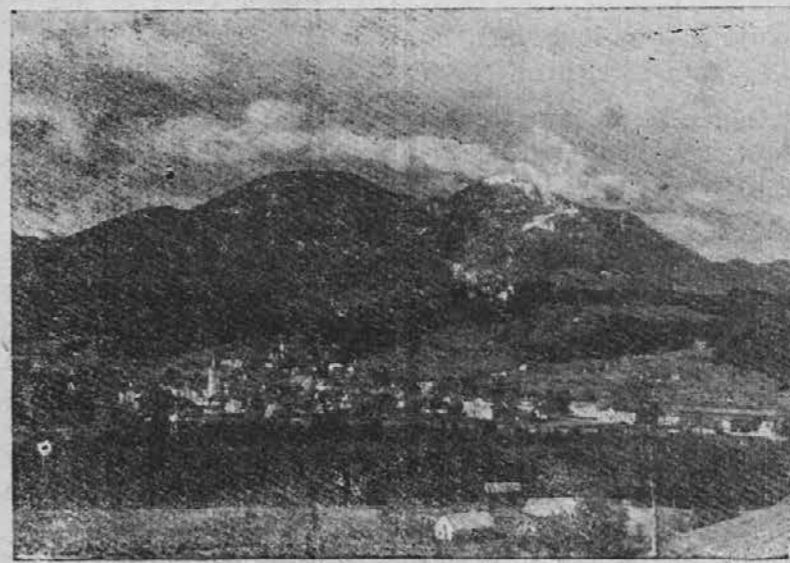
Slovenski knjižni zavod je izdal od osvoboditve do konca 1947—208 del, Cankarjeva založba 78. Državna založba Slovenije 166, Mladinska knjiga 111, Mohorjeva družba pa 42. Ostale publikacije so izšle v dru-

gih založbah ter izdajateljstvih.

Tudi časopisje Ljudske republike Slovenije se lepo razvija. Danes izhaja tukaj 73 listov in časopisov. Med temi je največ strokovnih, ki obravnavajo vprašanja z vseh strokovnih področij. Sedanje naklade listov znatno pressegajo predvojne, tako da je v novi Jugoslaviji; pridobila na važnosti posredovalna vloga tiska glede na poučevanje ter obveščanje ljudskih množic.

V skladu s tem se je dvignilo tudi zanimanje ljudstva za čtivo. Ta pojav se odraža v razmahu ljudskih knjižnic in čitalnic Slovenije. Danes deluje tukaj 1,094 knjižnic. Čitalnic, ki so ločene od knjižnic, je 25, domov kulture, kjer je osredotočeno vse prosvetno življenje, pa 350. Z zidavo združnih domov, bodo te številke še znatno zvišane.

To novo življenje vliva vsemu slovenskemu delovnemu ljudstvu mnogo poleta in vere v zagotovljeno lepše življenje. Vsestranski uspehi nas častno postavljajo ob stran ostalih ljudskih republik. (SANS)

Lepa Slovenija v slikah in člankih

Slovenjgradec

PLANINSTVO V FIZKULTURI

Planinstvo, ki se mu je oblika v družbenem razvoju precej izpremenila, izgubila danes značaj golega razvedrila in umika iz "težav" življenja. Ni več privilegij pridobitnih slojev in postaja za delovnega človeka vse bolj in bolj oblika udejstvovanja v gorah z zavestnim namenom, da koristi njegovemu organizmu in zdravju in da krepi njegovo delovno sposobnost. Planinstvo, ki ga izvajamo danes, so v glavnem pogodi, izleti in gibanja v gorah, v svežem gorskem zraku, pri čemer je najvažnejše, da se vse to lahko izvaja množično in brez posebnih pripomočkov, ki so za večino fizikalnih panog neogibno potrebni. V gore gre lahko vsakdo, ki je zdrav in ni telesno pohabljen.

Dostikrat uporabljamo za udejstvovanje v gorah izraz alpinizem, kar pomeni samostojno, športno, kulturno in znanstveno udejstvovanje v gorah. Ker vključuje alpinizem nekatere panoge iz področja znanosti, umetnosti in tehnike, je njegov delo širši in globlji kot pri fizikalnih panogah. Za plezanje v kopni skali in ledu ter terensko smučanje v visokem gorovju pa uporabljamo izraz alpinistika, ki jo kot naslednjo razvojno stopinjo planinstva in po nekaterih bistvenih znakih v ožjem smislu lahko smatramo za posebno panogo udejstvovanja v gorah. Ta panoga vsebuje tudi športne momente. Medtem ko za izvajanje planinstva, kot smo že rekli, ne potrebujemo posebnih umetnih pripomočkov, je za poletno in zimsko alpinistiko potrebna posebna plezalna oprema: plazalniki, vrvi, klini, kladiva, karabinci, dereze, cepini, smuč in tako dalje ter daljša in temeljita priprava: študij in obvladovanje poletne

in zimске plezalne tehnike, poznejše terenskih in vremenskih prilik, nenehno vežbanje v vseh letnih časih v gorskih stenah in še posebne sposobnosti, kot so: hladnokrvnost v kritičnih situacijah, dobra telesna kondicija brez vtroglosti, vztrajnost in odpornost, požrtvovalnost, tovarištvo in prirojen ali privzgojen smisel za orientacijo (za zvezdanje). Planinstvo lahko izvajamo množično, medtem ko se more alpinistika zaradi tehnike plezanje in konfiguracije gorskih sten s tem zvezane objektivne nevarnosti izvajati le v manjših skupinah, tako imenovanih navezah (dva do trije ljudje). Poseben navdih po da je alpinistiki še boj z naravo in pa nevarnost, kateri se izpostavlja alpinist pri plezanju v visokem gorju. Čeprav se strma alpinistika ne more izvajati množično v splošnem pomenu besede, je vendar v gospodarskem in narodno-obrambnem pomenu izredno važna. Alpinistični podvigi so odkrili in še odkrivajo gore ter so pobuda za turistični promet v goratih pokrajinah. Lep primer za to je Svica in druge alpske dežele.

Napore bojevanja v gorah, v snegu in ledu bo najbolje prenašalo moštvo, ki se je že utr-

dilo na poletnih in zimskih terah in ki obvlada posebno plezalno tehniko, s katero lahko uspešno premaguje terenske ovire. Alpinisti so vajeni naglih premikov v visokogorskem svetu in prenašanja težkih bremen v strmihah. Edinice, sestavljene iz izvežbanih alpinistov, bodo lahko izvršile naloge v gorah, ki bi bile za druge neizvedljive. Značilen primer za to so akcije je sovjetskih alpinistov, ki so kot rdeče-armeji branili Kavkaz pred hitlerjevskimi tolgaki. Pa tudi znanstvene odprave sovjetskih alpinistov v azijska gorovja, na "streho sveta," ki so prinesle sovjetski znanosti dragocene izsledke, so mogli izvesti le izkušeni alpinisti. Alpinistika je torej z narodno-obrambnega vidika tako važna, da ji bomo morali v fizikalni bodoče posvečati več pažnje kot doslej.

Važen moment pri mnogih fizikalnih panogah so najboljše rezultati, t. j. rekord; pri njih ocenjevanju imata čas in dolžinska mera odločilen pomen. Pri planinstvu in alpinistiki ni rečeka v takem smislu kot pri nekaterih fizikalnih panogah. Pri določanju vsebine in oblike planinstva so važnejši drugi pogoji, zato čas ni odločilen; manjšo vlogo pa igra to v alpinistiki, kjer se čas ne more upoštevati iz tehničnih razlogov, kot so: spreminjajoče se vremenske prilike v gorah, stalna menjava konfiguracije gorskih sten in grebenov in nenehni razvoj ter izpopolnjevanje plezalne tehnike opreme. Skratka: pogoji in okoliščine pri planiranju istega vzpona v različnih dobah so vedno različni, zato je natančno ocenjevanje teh vzponov težavno. Do neke mere pa moremo v letni in zimski alpinistiki izvajati posebne vesele tekmovalne po težavnosti stopinj vzponov, po številu vzponov posameznih navez, pa tudi v upoštevanjem prvega stopinjskega vzponov. Zaradi zgoraj navedenih razlogov pa je tako ocenjevanje še vedno relativno. Pri zimskih vzponih pa otekoča določanje težavnostne stopnje je stalna menjava vremena, snega in menjajoče se objektivne nevarnosti.

Ena najtežjih panog fizikalne je nedvomno strma zimsko alpinistika, ki zahteva več izkušenj in vaje kot poletna. To panogo, ki je pri nas še redna meroma mlada, je potrebno izredno tehnično znanje, ta panoga postavlja človeško zmogljivost dostikrat pred težko preizkušnjo. Zimska alpinistika je važna z vojaško-obrambnega vidika; predvsem neevropske gorovja, kjer imamo opraviti s velikim ledom in snegom ter izrednimi telesnimi napori.

Naloga FZS in vseh planinstev ter alpinistov je, da s pomočjo teh značilnih panog planinstva in alpinistike, ki so posledice objektivnih pogojev razvoja, ustvarjajo možnosti za dvig planinstva bo dostopno delovnemu ljudstvu in mu bo v oporo in pomoč pri dviganju delovne obrambne sposobnosti in pri vrševanju velikega gospodarskega načrta ter ustvarjanju boljše življenja. (SANS—Chicago)

Jezerce na Menici

Reakcionarne špekulacije celovške "Mohorjeve družbe"

Dne 4. januarja je objavil "Slovenski poročevalec" opozorilo odbora Mohorjeve družbe v Celju vsem mohorjanom na Koroškem. To opozorilo je pred vsem podčrta razbijaško vlogo prelata Podgorca na Slovenskem Koroškem, vlogo, v katero so ga postavili avstrijski reakcionarji, da bi miniral enotnost borbe in dela slovenskega ljudstva na Koroškem.

Ni odveč, če nekoliko natančneje pogledamo na škodljivo in izdajalsko delo nekaterih ljudi s prelato Podgorcem na čelu, katerih prvi cilj je, da bi slovenskemu ljudstvu onemogočili osvoboditev. Za prelato Podgorcem stojijo agenti, plačani za delo med koroškimi Slovenci in ki bi radi zasidrali na Slovenskem Koroškem imperialistično agenturo z belgardističnimi begunci okrog "Koroške kronike".

Prelat Podgorc z ustanovitvi Mohorjeve družbe v Celovcu ni napravil prvega poskusa za razbijanje slovenske enotnosti. On je duhovni oče reakcionarne koroške "tiskovne zadruge," on je hotel postati "komisar" Slovenske zadruge zveze — prav po načrtu koroških šovinistov, ki so hoteli preprečiti obnovu slovenskega združništva. Na pobudo sovražnikov slovenskega naroda si je Podgorc sedaj izbral novo obliko rušenja narodne enotnosti. To pot si je izbral cerkveno — bratovščino — Mohorjevo družbo.

Ni mu mar, da pljuje na zgodovinsko delo Mohorjeve družbe, ki je kot knjižna ustanova vedno ohranjala svoj prvotni veselovsniški značaj ter je združevala vse slovensko ljudstvo, ne glede na politično prepričanje. Po zamisli svojega velikega ustanovitelja Einspielerja je poznala samo delo v korist slovenskega naroda za blagor slovenskega naroda.

Prelat Podgorc pa je brez srčnosti prodal Mohorjevo družbo sovražnikom slovenskega naroda, o čemer najbolj zgovorno pričunadani odlok koroškega deželnega glavarja, s katerim so tri dni po odhodu delegacije celjske Mohorjeve družbe legalizirali disidentsko celovško "Mohorjevo družbo."

Kdo je šel za botra tej družbi, ki jo je angleška "Koroška kronika" pozdravila z velikanskim reklamom, naj pove naslednje kar posnemamo iz "Slovenskega vestnika" z dne 9. januarja:

"Da bi uredila medsebojne odnose in vsem svojim starim udom in neštetim novim prijateljem na Koroškem ponovno pripomogla do vsakoletnih mo-

horjevih knjižnih darov, je Mohorjeva družba iz Celja poslala na Koroško posebno delegacijo, ki je dne 29. novembra 1947 prišla v Celovec. Delegacijo so sestavljali profesor dr. Franc Kotnik, profesor bogoslovne fakultete dr. Trstenjak in član odbora Beno Kotnik. Oglasili so se pri msgr. Podgorcu. V interesu sodelovanja in v smislu značaja Mohorjeve družbe kot vsenarodne ustanove, je bil prisoten tudi zastopnik POOF-a za Slovensko Koroško.

"Ze takoj ob pozdravu je prelato Podgorc nevljudno napadel zastopnike, še prav posebno pa se je protivil navzočnosti zastopnika POOF-a, češ: 'Ne priznam nikakršnega POOF-a... Ne maram nobenih prič, ki bi razglašale moje izjave.'

"Svojo vlogo cepitve koroških Slovencev od matičnega naroda pa je še prav posebno potrdil na vprašanje dr. Kotnika: 'Ali bomo medsebojno sodelovali, ali pa hočete biti popolnoma ločeni od celjske družbe?' z odgovorom, pri katerem je zlorabil celo ime odličnega borca za zedinjeno Slovenijo, Andreja Einspielerja: 'Mi bomo šli svojo pot. Mi moramo nadaljevati delo Einspielerja, širiti nabožne knjige, vzgajati novo inteligenco in naraščaj, bodoče predstavnike, ki bodo ustvarjali mejo in obrambo proti vašemu komunizmu.'

"Svoje renegatsko avstro-imperialistično stališče, ki ga je branil še leta 1920, pa je podkreplil še z izjavo:

"Mi smo bili vedno za vero, dom, cesarja. V nadaljnjem razgovoru je ponavljal svoje napade na novo Jugoslavijo, na celjsko Mohorjevo družbo, navzočje delegate je imenoval zločince, itd.

"Odločno se je zavzel za mnoge jugoslovanske vojne zločince, ko je izjavil: 'Blage katoličane kakor Basaj in Puša dajejo zapreti.' (Oba so zaprli na zahtevo Jugoslavije, britanske oblasti). Nadalje je prelato Podgorc v svojih klevetah proti novi Jugoslaviji trdil tudi, da je celjska Mohorjeva družba 'pod pestjo.'

"Sele na odločni odgovor duhovnika, profesorja bogoslovja dr. Trstenjaka: 'Pod kakšno pestjo pa ste vi, saj že 25 let niste izdali nobene knjige, pri nas jih pa redno tiskamo vsako leto in izdajamo na stotine knjig!' je prelato Podgorc utihnil in ni vedel odgovora. Prelat Podgorc ni bil dovzetan za noben predlog in nikakor ni hotel razumeti, da je bila mohorjeva imovina v Celovcu v desetletjih prigarana z žulji vsega slovenskega ljudstva.

"Le tako je tudi razumljivo, zakaj Slovenska prosvetna zveza od celovške Mohorjeve družbe še danes ni dobila odgovora na predlog, da bi se stavila Mohorjeva hiša na razpolago za slovensko gimnazijo. Da je v hiši nemški invalidski urad in kup tujcev, medtem ko slovenske organizacije iščejo svoje prostore po Celovcu, prelata Podgorca ne briga, ker to ni v interesu njegovih naredbodajalcev. Iz tega vidimo, zakaj razgovori celjskih delegatov s prelato Podgorcem niso mogli roditi nobenih uspehov.

"Začasna pravila celovške Mohorjeve družbe predvideva, da spada vsa Mohorjeva imovina v Celovcu izključno pod oblast celovškega škofa. Iz zgodovine poznamo nepristranost in ljubezen celovškega ordinara do koroških Slovencev. To 'ljubezen' je občutil na lastni koži tudi ustanovitelj Mohorjeve družbe veliki Andrej Einspieler, kakor tudi njegov predhodnik in vneti sodelavec Matija Majar-Zilski, ki je bil med prvimi mučeniki slovenske narodne

zavesti na Koroškem, tako da je zaradi stalnega premeščanja smel o sebi pisati, da ga ordinariat predstavlja tako naglo, 'da mi skoro sape in denarja primanjkuje. Sedaj sem zopet na poti. Na dveh in treh krajih imam svoje orodje, bukve, pišma itd. razdeljene in raztrošene — jaz sem, kakor bi rekel, večni Žid.'

"Še prav dobro vemo, kako je vestno izvrševal povelja 'Heimatbunda' bivši rajhovski škof dr. Hefter in pomagal pri ponemčevanju Slovenske Koroške. Tudi sedanji celovški škof je že od več priložnosti pokazal svoje, koroškim Slovincem naklonjeno stališče. Slovenski izseljenci ne bodo nikdar pozabili, da je celovški škof 15. aprila 1946 odklonil mašo za slovenske žrtve nacizma; koroški Slovenci ne bomo nikdar pozabili, da je celovški škof 15. aprila 1946 odklonil mašo za slovenske žrtve nacizma; koroški Slovenci ne bomo nikdar pozabili, da je celovški ordinariat na spomeniku v čast padlim partizanom v Celovcu prepovedal protifašistični napis.

"Dobro pa si bomo zapomnili, da je isti škof dne 10. oktobra 1947, to je na dan, ko velikomemski šovinisti praznujejo zasužnjevanje koroških Slovencev, pri Gospe Sveti bral slavnostno pontifikalno mašo in v svojem govoru slavil fašistične vojake, ki so padli kot žrtve 'za domovino in katerih umiranje je imelo velik pomen.'

"To so dejstva, ki globoko žalijo čustva vsakega koroškega Slovenca. Isti dan, 10. oktobra 1947, je bila v Celovcu na hotelu Trabesinger, ki je prav tako last Mohorjeve družbe in vsega slovenskega ljudstva, kot v zasmeh izobešana tuja zastava. Tako razpolaganje narodne imovine je skrajno žaljivo in v času, ko se naše ljudstvo vztrajno bori in doprinaša težke žrtve za svojo svobodo, znak čisto javne izdaje.

"Koroški Slovenci ob teh ugotovitvah po pravici vprašujemo, od kod ima prelato Podgorc sploh pooblastilo za te svoje protinardne mahinacije. Po pravici vprašujemo, kje je tiskarski stroj, ki ga je celovška Mohorjeva družba prejela od svoje celjske matične družbe? Danes ponovno in dosledno opozarjamo, da v naši borbi za rešitev Slovenske Koroške ne more in ne sme biti nikjer nikakih kompromisov in nikakih izjem. Kdor koli ruši enotnost vseh zavodnih koroških Slovencev, skovano v Osvobodilni fronti, ali se iz te borbene narodne skupnosti pod kakršnim koli izgovorom izločuje, je narodni škodljivec.

NOV ANGLEŠKI POSLANIK V ZEDINJENIH DRŽAVAH

LONDON, 13. feb. — Danes je bil za poslanika v Zedinjenih državah imenovan ekonom Sir Oliver Franks, o katerem se poroč, da poseda obširno znanje o Marshallovem načrtu, toda to je njegova prva diplomatska služba.

Strabane. — John Česnik st. in njegova žena sta šla v Californijo na počitnice k svoji hčerki. John je že dalj časa bolan in si je šel iskat zdravja. — Frances Zele se nahaja v bolnišnici St. Francis v Pittsburgu, kjer se je morala podvreči operaciji. — Ignatz Tomsich se je vrnil iz canonsburške bolnišnice na svoj dom.

"Dobro pa se zavedamo tudi, da je na strani našega ljudstva večina slovenskih duhovnikov, ki prav tako ne odobravajo izdajalskega dela peščice okoli prelata Podgorca in zagovarjajo enotnost Mohorjeve družbe kot borbo našega ljudstva za osvoboditev in priključitev Slovenske Koroške k Federativni ljudski republiki Jugoslaviji."

Pomnila iz "Slovenskega poročevalca"

Borbena bratstvo vaškega prebivalstva in partizanskih borcev v Španiji

Madrid. — Radijska postaja Pirenaica poroča o nasilju frankističnih tolp po španskih vaseh ter o borbeni enotnosti španskih kmetov in partizanov.

Pred nekaj dnevi sta dva polka civilne garde in policije vdrila v vas Aramus v provinci Turuel, jo obkolila in delala preskave po hišah in pri tem barbaro mučila kmete. V dveh racijah je bilo aretiranih 28 kmetov in kmetic. V vasi Arzueta v provinci Cuenca je neka kžzenska ekspedicija polovila na stotine kmetov, pri mnogih pa uporabila zločinski "zakon o ubežnikih", na podlagi katerega lahko policija ubije vsakogar z izgovorom, da je skušal pobegniti.

Pod okriljem tega zakona je Franco doslej pobil nad 200.000 kmetov.

Radio Pirenaica poziva vse španske kmete na nujno organizacijo odpora proti Francove mu nasilju, da bi se preprečilo prelivanje krvi španskega ljudstva. "Partizani in kmetje morajo sleherni špansko vas spre-

meniti v neosvojivo trdnjavo, da bi se tako lahko branili pred Francovimi ubijalci. Falangisti in drugi Francovi funkcionarji in sluge bodo odgovarjali ljudstvu za svoje zločine. Na to nadčloveško Francovo vojno ne more špansko ljudstvo odgovoriti drugače, kakor z organizirano narodno-osvobodilno borbo."

V oddaji nadalje poročajo o uspehih španskih partizanov, zlasti v provinci Levanto, kjer je najmočnejše skovano borbena bratstvo vaškega prebivalstva in partizanskih borcev. "Na Levantu se ne razloči več, kje se borijo kmetje in kje partizani," poudarja radio Pirenaica.

V drugih krajih Španije se krepki partizanski gibanje in so vedno pogostejši spopadi s falangističnimi silami. Na asturskih gorah je bila samo v zadnjih dneh 45 partizanskih akcij. V provincah Badajca in Cordova je prišlo v zadnjih tednih do 304 borbenih spopadov med partizani ter Francovo civilno gardo in policijo.

ROGGE BI KANDIDIRAL ZA PODPREDESEDNIKA NA TIKETU WALLACE-A

NEW YORK, 21. jan. — Bivši pomožni državni tožilec John Rogge je danes izjavil, da bi smatral za "posebno čast in zadovoljstvo," da kandidira na tiketu stranke, ki je za predsedniškega kandidata postavila Henry A. Wallace-a, ako bi se mu nominacijo ponudilo.

Rogge je izjavil, da je bil opozorjen na izjave Wallace-a, s katerimi ga je označil za sprejemljivega podpredsedniškega kandidata.

"Zelim povedati, da bi bila za mene posebna čast in zadovoljstvo, da kandidiram skupaj z Wallace-om, ako bi do nekaj takšnega prišlo," je rekel Rogge.

SE EN NACISTIČNI ZLOČINEC POBEGNIL

HAMBURG, 11. feb. — Hartman Lauterbacher, zadnji nastroj, ki ga je celovška Mohorjeva družba prejela od svoje celjske matične družbe? Danes ponovno in dosledno opozarjamo, da v naši borbi za rešitev Slovenske Koroške ne more in ne sme biti nikjer nikakih kompromisov in nikakih izjem. Kdor koli ruši enotnost vseh zavodnih koroških Slovencev, skovano v Osvobodilni fronti, ali se iz te borbene narodne skupnosti pod kakršnim koli izgovorom izločuje, je narodni škodljivec.

NOV ANGLEŠKI POSLANIK V ZEDINJENIH DRŽAVAH

LONDON, 13. feb. — Danes je bil za poslanika v Zedinjenih državah imenovan ekonom Sir Oliver Franks, o katerem se poroč, da poseda obširno znanje o Marshallovem načrtu, toda to je njegova prva diplomatska služba.

Strabane. — John Česnik st. in njegova žena sta šla v Californijo na počitnice k svoji hčerki. John je že dalj časa bolan in si je šel iskat zdravja. — Frances Zele se nahaja v bolnišnici St. Francis v Pittsburgu, kjer se je morala podvreči operaciji. — Ignatz Tomsich se je vrnil iz canonsburške bolnišnice na svoj dom.

DRUGA IZDAJA ENGLISH-SLOVENE DICTIONARY (Angleško-slovenski besednjak) Naročite pri: ENAKOPRAVNOSTI 6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio CENA \$5.00

11. aprila, nedelja. — Glasbena Matica. — Koncert v SND.

11. aprila, nedelja. — Opereto "Tri mladenke" priredi pevski zbor Jadran v SDD, Waterloo Rd., ob 3:30 uri popoldne.

16. aprila, petek. — Buckeye Star Vets. — Ples v SND.

17. aprila, sobota. — Društvo Sv. Ane 4 SDZ. — Plesna veselica v SND.

18. aprila, nedelja. — Pevski zbor Abrasevič. — Koncert v SND.

23. aprila, petek. — Veterans Blašković Post. — Ples v SND.

24. aprila, sobota. — Društvo Vodnikov venec 147 SNPJ. — Plesna veselica v SND.

25. aprila, nedelja. — Pevski zbor Zarja. — Koncert v SND.

25. aprila, nedelja. — Koncert pevskega zbora "Planina" v Slov. nar. domu, Stanley Ave., Maple Heights, O.

MAJA

1. maja, sobota. — Društvo Srca Marije. — Plesna veselica v SND.

2. maja, nedelja. — Koncert in opereto "Snubači" priredi pevski zbor "Slovan" v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

7. maja, petek. — Društvo Cleveland 126 SNPJ. — Bowlers ples v SND.

8. maja, sobota. — Društvo Clev. Slovenci 14 SDZ. — Plesna veselica v SND.

9. maja, nedelja. — Slovenska Možka Zveza. — Proslava 10-letnice v SND.

14. maja, petek. — Golden Gophers Club. — Ples v SND.

15. maja, sobota. — Društvo Jutranga Zvezda 137 ABZ. — Ples v SND.

21. maja, petek. — V. F. W. Blašković Post 5275. — Ples v SND.

22. maja, sobota. — Društvo Napredni Slovenci 5 SDZ. — Plesna veselica v SND.

23. maja, nedelja. — Hrvatsko Vijeće. — Koncert v SND.

28. maja, petek. — Club "33" — Ples v SND.

KAZNOVAN, KER JE BIL PREVEČ DELOVEN

CHICAGO, 12. feb. — Federalna sodnja je danes Lee Metzke-u naložila \$10 globe, ker je delal čez predpisane delovne ure.

Matzke je voznik truka in je delal 7 ur nad predpisani delovni čas, brez da je to naznanil meddržavnim trgovinski komisiji.

Društveni koledar

FEBRUARJA

21. februarja, sobota. — Clev. Athletic League SNPJ. — Plesna veselica v SND.

29. februarja, nedelja. — Slov. Ameriški Narodni Svet — Prireditel v SND.

MARCA

6. marca, sobota. — Društvo Commodores 742 SNPJ — Plesna veselica v SND.

13. marca, sobota. — Croatian Pioneers 663 CFU. — Ples v SND.

14. marca, nedelja. — United Committee Amer. Jugoslav. — Prireditel v SND.

17. marca, sredo. — Sons & Daughters of Eire. — Ples v SND.

20. marca, sobota. — Federacija SNPJ. — Ples v SND.

28. marca, nedelja. — Društvo Spartans 576 SNPJ. — Ples v SND.

APRILA

2. aprila, petek. — Veterans W. W. 2. — Ples v SND.

3. aprila, sobota. — Martha Washington 38 SDZ. — Ples v SND.

4. aprila, nedelja. — Dram. Zbor Ivan Cankar. — Igra v SND.

4. aprila, nedelja. — Prvi koncert pevskega zbora "Triglav" v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

9. aprila, petek. — Mladinska Lige SDZ. — Ples v SND.

10. aprila, sobota. — Društva Sv. Vida 25 KSKJ. — Plesna veselica v SND.

29. maja, sobota. — Društvo Sv. Katarina 29 SZS. — Plesna veselica v SND.

JUNIJA

5. junija, sobota. — 23rd Ward Democratic Club. — Ples v SND.

12. junija, sobota. — Društvo Slovenec 1 SDZ. — Plesna veselica v SND.

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje: JOHN RENKO 1016 E. 76th St.

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje: JOHN STEBLAJ 775 East 236 St. Redwood 4457

Za newburško okrožje: FRANK RENKO 11101 Revere Ave. Diamond 8029

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu. Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora. Njegov naslov je DR. J. V. ZUPNIK 6131 ST. CLAIR AVE. vogal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St. Urad je odprto od 9.30 zj. do 8. zv. Tel.: EN 5013

ZAVAROVALNINO proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd. preskrbi Janko N. Rogelj 6208 SCHADE AVE. Pokličite: ENdicott 0718

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati Enakopravnost Zanimivo in podučno čtivo priljubljene povesti

Uncle Sam Says FEB. 29 If you don't mind blending romance and good business sense, Leap Year Day, February 29, offers the opportunity to take a look at the Savings Bonds. For example, here is what happens to the value of Savings Bonds purchased by the Leap Year: 1946 Savings Bond — 1940, \$18.75, 1944, \$20.00 and 1942 Savings Bond — 1940, \$37.50, 1944, \$40.00 and 1940 Savings Bond — 1940, \$75.00, 1944, \$80.00 and Buy Savings Bonds through the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-A-Month Plan where you bank if you are self-employed. Watch your nest-egg grow safely, surely, profitably. U. S. Treasury Department

PREŽIHOV VORANC:

Samorastniki

(Nadaljevanje)

Devet pankertov . . . Devet Hudabivnikov, devet Karničnikov . . . Vsi lepi, zdravi otroci. Okrog Mete in njenih devet pankertov so nastajale cele legende in so se širila razna prerokovanja. Nekateri so se bali šibe božje, če bo stvar ostala pri številu devet. Drugi so s strahom pričakovali novih rojstev in se bali sodnega dne, ako jih bo dvanaest; tretji so se spet tresli, da bogasvarju, ako bi ta zibelka zazibala trinajstič.

Meti so rekali ljudje: "Pankertska mati" ali "Pankertnica", otrokom pa na splošno: "Hudabivški pankertniki", pozneje pa tudi "Hudabivški samorastniki"; bajta, v kateri je ta droša živela, je bila znana pod imenom "Pankertska kajža". Cimboljš se je Ožbej staral, tem bolj je pil, tem večji srotej je bil. Na Karnicah je bil zmeraj bolj v napotje, zato je večino svojih, zmeraj bolj pogostih pijanosti prespal pri Meti. Prihajal je k njej ves potolčen, smrdljiv in nemaren; Meta ga je sprejemala, čistila, zdravila in negovala kakor velikega otroka.

Po takih prespanih, omotičnih pijanostih je Ožbej zmeraj navdajala neka mehko. Posedal je z otroki, ki so bili še pri hiši, jih poljubljaj in objokoval, sam sebe pa preklinjal, da ga je morala šestokrat Meta tolažiti.

"Ne maraj, Ožbej, vdaj se v božjo voljo, smo pač nesrečniki vsi skupaj."

"Jaz sem kriv vse te nesreče! Ali razumete me: jaz sem med dvema mlinskima kamnom — na eni strani Meta, na drugi strani pa Karnice, moj oče. Dolgo sem omahoval, dokler me ni stisnilo, da se nisem mogel ganiti. Danes pa — kar je dejano, je dejano, srotej sem, amažnik na duhu in na telesu, carapa, brez odločnosti in volje. Moj oče je čisto drugačen mož in ti, Meta, si čisto drugačna . . ."

Mali pankerti so ga nemo poslušali ter iskali odgovora pri materi.

Ta ga je potem tešila:

"Vse se bo še preložilo, nič se ni zamujenega, Ožbej."

"Da, toda vzeti se morava in vse bo še dobro! Karnice ne morejo biti več moje, kar nič ne de. Vzeti kako kajžo v najem in živeti skupaj. Če bom hotel, mi morajo dovoliti ženitev. Toliko vas je že, da bo soseska le vesela, če boste imeli pravega očeta. In tega ciganskega življenja bo potem konec."

Po vsaki taki težki pijanosti se je Ožbej poslavljaj od svoje družine z besedami:

"Da, o pustu se vzameva."

Do pusta tako, potem pa je začel:

"Po veliki noči se vzameva." In tako dalje.

Meta je morala skoraj sama

preživljati svojo droso. In to je bilo sila težko, kajti pri bajti jih je bilo zmeraj najmanj četrto; eden je bil v zibelki, drugi je komaj shodil, tretji je že hlačal in četrti je postajal goden za prvo pastirsko službo. Tako je bilo skoraj petnajst let.

Meta je morala delati tako rekoč noč in dan; poleti je hodila na dneve, pozimi je predla doma, plela slavnice, jerbese in koše, delala leseno orodje, žlice, kuhlje, solnike, žličnike, z eno besedo: prijala je za vsako delo, ki ji je prišlo pod roke. In ni bilo dela, ki bi mu ne bila kos! Soseska jo je poznala kot najboljšo ddnarico, ki ji nōbena pot ni bila predač, nobeno vreme pregrdo. Kljub temu, da je jemala otroke seboj, se je ob velikem delu soseska zanjo pipala. Z najmlajšim v zibelki na glavi, pa še dva, tri hlačarje ob sebi je odhajala ob prvi zori na delo in prihajala ponoči domov. Njena pridnost je bila skoraj nadčloveška. Edino tej pridnosti, ki je bila zmožna le tako velika materinska ljubezen, kakršno je nosila v sebi Meta, se je bilo zahvaliti, da je tako velika družina odrasla brez prevelikega pomanjkanja, da so vsi otroci odrasli zdravih udov in zdrave pameti.

Ob takim večnem nadčloveškem boju je v soseski od leta do leta rasel Metin ugled. Pomalem je javno mnenje prehajalo na njeno stran. Ljudje so se zmeraj bolj spotikali nad trdnostjo starega Karničnika, ki se je še vedno strastno protivil zakonski zvezi med Ožbejem in Meto. Da bi svojo voljo laže uveljavljaj, je še sam ravnal posestvo, čeprav je mlajši sin že postal polnoleten.

Meta je dolga leta še sanjala o kajži, najprej o eni izmed karničskih, tako velikih, da bi se njena družina preredila doma, potem pa kakršni koli bajti, samo da bi ji življenje postalo znosnejše; te sanje pa je sčasoma pokopala. Večkrat je bila zadelj tega talovna, mislila je na svojo nesrečo in ni mogla razumeti, zakaj mora ravno njo tako tepsti življenje. Te misli pa so izginile, ko se je spomnila otrok. Velike, težke in neodložljive materinske dolžnosti so jo še z večjo silo gnale na delo za vsakdanji kruh. V tej vsakdanji borbi je nikdar ni zapustila zavest, da se ji godi krivica, da trpi po nedolžnem, da se je nad njo storil velik greh; zaradi te zavesti je postala zaprta, skoraj zakrknjena do ostalega sveta. Vendar ni povzročiteljjev svoje nesreče sovražila, pač pa hladno prezirala. In ta prezir, ki je gradil med njo in ostalim svetom vedno višji plot, jo je na drugi strani družil z njeno žvotjo v zmeraj močnejšo skupnost. Imela je svoj lastni svet, v katerem je bilo malo svetlih dni, in se je sprijaznila s to usodo,

kakor je mogla in vedela. Zakona z Ožbejem si je zdaj želela le še zaradi soseske, zaradi otrok, ki bi s tem dobili priznane očeta, da bi vsaj po šegi postali enakovredni ljudje.

Soseska ni mogla razumeti, kako je Meta pri takem življenju in pri tolikih otrocih ohranila svojo lepoto; še potem, ko je zlegla že devet otrok, je bila še zmeraj vzravnana, gladkih lic, živih oči, le kretnje so zaradi neskončnega garanja postale manj gibčne.

Lepi so bili tudi vsi njeni otroci, vsi visoko zrasi, ravni, močni, žarečih oči, kar so vse imeli od nje. Metina samosvojnost se je zmeraj bolj prijemala otrok. Pri njih je bila mati vse, podoba očeta je le medlela v njihovih dušah in počasi popolnoma izginjala. Niso bili bojazljivi, toda ljudi so se izogibali in niso nikomur zaupali ter se vedli kot trdobožneži. Če jih je kdo iz nagajivosti vprašal čigavi so, so odgovarjali, ko so še komaj znali obračati jezik:

"Hudabivški pankerti smo!"

"Ali niste karnički?"

"To pa že kar!" so se neprijazno odrezali.

Zato jim je soseska pomalem začela rekati tudi "samorastniki". Ko so komaj zlezli iz gnezda, so morali že v službo za pastirje; pasli so po vaseh belanskih globačah, po planinah Obirja, Pece in Olševe. Mati je vsakemu naredila za potopnico velik križ na čelo, pod pazduho mu je stisnila par novih cokel, ki jih je sama napravila za novega odhajajoč, za slovo pa mu je še rekla:

"Zdaj greš v boj za kruh! Ta boj bo težak, ali premagal ga boš, če ne boš pozabil, da si moj, da si Hudabivnikov . . ."

In če se je odhajaj cmeril, kar je pomenilo, da se čuti še neobogljena in preslabotnega pred svetom, mu je mati rekla:

"Gal, ne pomaga nič, doma sta še dva, ki čakata na kruh."

Potem je v presledkih šlo dalje:

"Gaber — Mohor — Ožbej — Vid — Burga — Primož . . . doma sta še dva — so še trije, nič ne pomaga!" . . .

In slehernikrat se je, cmeraj ali cmeravka, spričo materinega resnootožnega obraza prenel hal kesati in pogumno nastopil pot v neznan svet, kjer se bije bridki boj za kruh.

Zunaj v svetu so iz pastirjev postajali iberžniki, mali hlapci, drvarji, ddnarji, kovači, knapi, iz pastiric kravarice in deklet. Meta je vpeljala tako, da so vsako leto na belo nedeljo prihajali k njej. Iz teh obiskov se je razvil nekaj hudabivški shod, o katerem se je še dolgo govorilo po vsej dolini, ko je Meta že davno bila pod zemljo in nišo Hudabivniki imeli nikogar več, pri komur bi se mogli shajati in kamor so prihajali kot na kako božjo pot. Ob takih prilikah je Meta videla vse otroke zbrane pri sebi, za otroke same pa je bila to tudi edina priložnost, da so se videli med seboj. Te šege so se držali do materine smrti. Prihajali so k njej, ko je bila že vsa siva, vsa sključena od dela, prevar in trpljenja, ko ni od njene lepote ostalo nič več drugega, kot nje ne globoke, svetle oči . . .

Vsako belo nedeljo je bila kajža polna pisank, polna klobas in mesa, polna stolinikov, kipjenikov, miznikov in raznih drugih potic, ki so jih otroci pripravili za mater. Marsikatera kmetica je hlapcu ali deklu pri odhodu stisnila poseben dar v culo z besedami:

"To je za Meto . . ."

In kadar je Meta tako sedela sredi otrok, je prišlo nad njo, da jim je mnogo govorila, čeprav je bila sicer redkobesedna.

"Zdaj, ko ste vsi zbrani pri meni, poslušajte, kaj vam povem jaz — vaša mati, — pankertska mati. Devetero pankertov vas je. Karnice so zavrle mene, zavrle so tudi vas. Kar-

nice so zavrle tudi vašega očeta — zato se ne smete želela le še zaradi soseske, zaradi otrok, ki bi s tem dobili priznane očeta, da bi vsaj po šegi postali enakovredni ljudje.

Soseska ni mogla razumeti, kako je Meta pri takem življenju in pri tolikih otrocih ohranila svojo lepoto; še potem, ko je zlegla že devet otrok, je bila še zmeraj vzravnana, gladkih lic, živih oči, le kretnje so zaradi neskončnega garanja postale manj gibčne.

Lepi so bili tudi vsi njeni otroci, vsi visoko zrasi, ravni, močni, žarečih oči, kar so vse imeli od nje. Metina samosvojnost se je zmeraj bolj prijemala otrok. Pri njih je bila mati vse, podoba očeta je le medlela v njihovih dušah in počasi popolnoma izginjala. Niso bili bojazljivi, toda ljudi so se izogibali in niso nikomur zaupali ter se vedli kot trdobožneži. Če jih je kdo iz nagajivosti vprašal čigavi so, so odgovarjali, ko so še komaj znali obračati jezik:

"Hudabivški pankerti smo!"

"Ali niste karnički?"

"To pa že kar!" so se neprijazno odrezali.

Zato jim je soseska pomalem začela rekati tudi "samorastniki". Ko so komaj zlezli iz gnezda, so morali že v službo za pastirje; pasli so po vaseh belanskih globačah, po planinah Obirja, Pece in Olševe. Mati je vsakemu naredila za potopnico velik križ na čelo, pod pazduho mu je stisnila par novih cokel, ki jih je sama napravila za novega odhajajoč, za slovo pa mu je še rekla:

"Zdaj greš v boj za kruh! Ta boj bo težak, ali premagal ga boš, če ne boš pozabil, da si moj, da si Hudabivnikov . . ."

In če se je odhajaj cmeril, kar je pomenilo, da se čuti še neobogljena in preslabotnega pred svetom, mu je mati rekla:

"Gal, ne pomaga nič, doma sta še dva, ki čakata na kruh."

Potem je v presledkih šlo dalje:

"Gaber — Mohor — Ožbej — Vid — Burga — Primož . . . doma sta še dva — so še trije, nič ne pomaga!" . . .

In slehernikrat se je, cmeraj ali cmeravka, spričo materinega resnootožnega obraza prenel hal kesati in pogumno nastopil pot v neznan svet, kjer se bije bridki boj za kruh.

Zunaj v svetu so iz pastirjev postajali iberžniki, mali hlapci, drvarji, ddnarji, kovači, knapi, iz pastiric kravarice in deklet. Meta je vpeljala tako, da so vsako leto na belo nedeljo prihajali k njej. Iz teh obiskov se je razvil nekaj hudabivški shod, o katerem se je še dolgo govorilo po vsej dolini, ko je Meta že davno bila pod zemljo in nišo Hudabivniki imeli nikogar več, pri komur bi se mogli shajati in kamor so prihajali kot na kako božjo pot. Ob takih prilikah je Meta videla vse otroke zbrane pri sebi, za otroke same pa je bila to tudi edina priložnost, da so se videli med seboj. Te šege so se držali do materine smrti. Prihajali so k njej, ko je bila že vsa siva, vsa sključena od dela, prevar in trpljenja, ko ni od njene lepote ostalo nič več drugega, kot nje ne globoke, svetle oči . . .

Vsako belo nedeljo je bila kajža polna pisank, polna klobas in mesa, polna stolinikov, kipjenikov, miznikov in raznih drugih potic, ki so jih otroci pripravili za mater. Marsikatera kmetica je hlapcu ali deklu pri odhodu stisnila poseben dar v culo z besedami:

"To je za Meto . . ."

In kadar je Meta tako sedela sredi otrok, je prišlo nad njo, da jim je mnogo govorila, čeprav je bila sicer redkobesedna.

"Zdaj, ko ste vsi zbrani pri meni, poslušajte, kaj vam povem jaz — vaša mati, — pankertska mati. Devetero pankertov vas je. Karnice so zavrle mene, zavrle so tudi vas. Kar-

nice so zavrle tudi vašega očeta — zato se ne smete želela le še zaradi soseske, zaradi otrok, ki bi s tem dobili priznane očeta, da bi vsaj po šegi postali enakovredni ljudje.

AMERISKA KRIZARKA POSETILA BENETKE

BENETKS, Italija, 11. feb.—Ameriška križarka "Providence" je večeraj priplula v Benetke. Visoki italijanski uradniki so ji oddali uradno dobrodošlico.

SLOVITI SOVJETSKI FILMSKI DIREKTOR UMRL

MOSKVA, 12. feb. — Sovjetski tisk je danes objavil smrt mednarodno slovitoga filmskega direktorja Sergeja Mihajloviča Eisensteina, ki je bil star 50 let. Vzrok smrti v poročilih ni omenjen. Pred dvema letoma je bolehal na sru.

Pokojni je bil odlikovan z Leninovim redom in prejel je tudi Stalinovo nagrado. Nedavno je kritiziral ameriške filme, katere je označil za imperijalistično propagando, ameriške filmske producente pa je imenoval "zastropovalce."

Zemljišča

LASTNIK PRODAJA—Hiša s 3 spalnicami; "tile" kopalnica, kopalnice; garaža za 2 avta; gorkota na plin; rekreacijska soba; 2 leti stara. Gesu in Taylor šoli. \$17,900; proda se tudi novo peč. Idenično sive preproge in razne druge predmete. Sprejme se katerokoli primerno ponudbo. — FA 2076.

HIŠA

Na Tiverton Road, blizu Nottingham Road, med St. Clair Ave. in Euclid Ave. v Clevelandu, za eno družino, tri sobe spodaj in tri spalnice in koppelj zgoraj, klet pod vso hišo, hiša izolirana ter v najboljšem stanju, greje na plin, (blower tipal) poletna in zimska okna in vrata, awningi, garaža z podstrežjem za dva avta, garaža in dvojni cementirana, plinska gorkota v garaži. cena \$15,000.00. Takojšnja selitev, na ogled vsak čas po dogovoru, lastnica prodaja vsled smrti v družini. Zglasite se osebno pri Leopold Kuchlan, 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Razno

VETERAN IN ŽENA
želita 2 ali 3 neopremljene ali opremljene sobe: NA ZAPADNI STRANI. WO 8154

Zanesljiva zaposlena dvojica želi dobiti v najem majhno neopremljeno stanovanje na zapadni strani. CL 6549

MOŠKI
ki dela refrigeracijska dela; žena in 2-letna hčerka potrebujejo 3 ali 5 neopremljene sobe; bodo sami papirali. Pokličite MI 1824 ali ON 4844

Veteran in žena
želita dobiti v najem 3 ali 4 neopremljene sobe. Nujno potrebuje ta; na vzhodni strani če le mogoče. RA 2685 — po 7. uri zvečer

Veteran z ženo in 2 otroci
stara 2 leti in 4 mesece, nujno potrebuje 4 ali 5 sob, neopremljene. Na zapadni strani. Bo iztrzan iz sedanjega stanovanja. WO 2478

Dela za moške

KUH
izurjen, ki bi prevzel popolno odgovornost nove, moderne kuhinje, ki je bila pravkar otvorena. Mora biti zanesljiv, zmožen in imeti priporočila. Karl Brown's Colonial Inn, 15241 Euclid, GL 4841.

Vozniki
Samski, za delo na parkališču in v garažah. Zahteva se priporočila. Plača od ure. Zglasite se osebno.
Hanna Parking Garage
1741 E. 12 St.

Boring Mill operatorji
Prednost imajo delavci na Bullard vertical strojih; 1. in 2. šift. Plača od ure. Interviuj samo med 8.30 in 11.30 zj.
WEST STEEL CASTING CO.
805 E. 70 St.

Turret lathe operatorji
prvovrstni delavci za W & S Lathes. Izurjeni pri sestavi dela. 4. pop. od 12.30 zj. Plača od ure poleg bonusa.
971 E. 63 St., HE 7268

ZA ŠIVANJE IN REZANJE
Za delo na tapetah, vzoreh zavses; overlocking stroj; 5-dnevni tednik; delo skozi celo leto. Plača od ure.
LEE FABRIC CORP.
1302 Ontario, 3. nadst.

DELAVCI NA TAPETAH
Dva prvovrstna delavca, 10 do 20 let izkušnje za fino delo. Stalne delovne razmere. Visoka plača od ure.
PARK UPHOLSTERING
MR. PAPLO
8600 SUPERIOR — CE 4081

DOBER MEHANIČAR TRUKIH
prvovrstni delavec na majhni skupini trakov. Dobra plača od ure. 5 dni tedensko.
PUBLIC MAINTENANCE
7920 Rawlins Ave. — EX 2288

OSKREBNIK — Dvojica za oskrbo apartamenta vrtno vrste s 48 stanovanji; samo izurjena se naj priklajita. Plača in stanovanje s 3 spalnicami. Pišite za podrobnosti.
H. W. SHEPHERD
10708 Shaker Blvd.

DOBRI DELAVCI za splošno delo v tovarni; če boste zadovoljni, se vas bo premetstvo na produkcijsko delo; dobra prilika za delavne in zanesljive moške; plača od ure in nadurno delo ter druge ugodnosti. Zglasite se osebno — **DAIRYPAK, INC.**, 5250 Brookpark Rd.

MAŠINIST
prvovrstni delavec; dobra plača od ure. Delo podnevi.
CLEVELAND HYDRAULIC CO.
2925 E. 55 St.

PORTER
za delo podnevi; izpod 50 letom starosti; za splošno snaženje in čuvajsko delo. Stalno; dobre delovne razmere. Tedenska plača.
THE BAILEY CO.,
Detroit & Warren Rd.

L I V A R J I
HEAVY FLOOR
Plača od ure.
THE KILBY MFG. CO.
4623 Lakeside Ave.

FINISHER
Izurjen dela na tapetiranemu pohištvu; dobra plača od ure.
SUPREME FURNITURE CO.
2101 Superior

TOOL HARDENER
DOBI DELO; MORA IMETI VSAJ 5 LET PRAKTIČNE IZKUSNJE; PLAČA OD URE.

New Departure Div.
General Motors Corp.
Sandusky, O.

Razno

Dobrega značaja
in na dobri finančni podlagi, veteran, žena in hčerka nujno potrebujejo stanovanje v apartamentu ali hiši za 2 družini; nimajo živali. Bodo sami dekorirali. — LI 8435.

Nujno potrebujemo
stanovanje s 2 ali 4 sobami za mater in dvoje otrok. Pokličite pred 5. uro.
CE 3839

Dvojica z otrokom
išče stanovanje s 4 ali 5 sobami; bančni delavec pri South Side Federal Savings & Loan Co.
ON 0273

Dela za ženske

Stenografka
Prednost ima izurjena stenografka, toda ni važno; 5 1/2 dni tedensko; plača od ure.
DI 4560—Mr. Hewitt
BROADHEAD GARRETT CO.
DI 0248

ACCOUNTANTS
PISARNA
Tipkarica—tudi za splošno delo v pisarni. V okolici downtowna. Stalno—dobra plača.
W. J. FRANZ & CO.
MA 4045

Dekle za splošno delo v pisarni;
"switchboard" in tipkanje; 5 1/2 dni tedensko. Dobra plača.
FRENCH BAKERY CO.
MA 4909

TIPKARICA—Graduatinja višje šole; pripravljena učiti se na dictaphone; priporočljivo je znanje "shorthand" toda ne potrebno; stalno delo. Prilika za napredovanje; 5 dni tedensko. Zglasite se osebno.
THE UPSON-WALTON CO.
701 Perry Payne Bldg.

Razno

Vabilo lastnikom posestev.
ki iščejo najemnike, ki bi obvarovali njih investicije. Dobra in finančno trdna družina potrebuje stanovanje s 2 ali 3 spalnicami. Ima fina priporočila.
Pokličite Stringfield, PR 7745

ALI MORETE POMAGATI ZANESLJIVI DRUŽINI;
Hčeri ste 17 in 9 let stari. Hiša je bila prodana in bomo iztirani. Potrebuje 5 ali 6 sob na južnozvhodni strani ali v Garfield Hts. Imamo prvovrstna priporočila. — MI 2062.

URADNIK PRI
Sears družbi želi dobiti v najem 3 ali 4 neopremljene sobe. Nima otrok. Najraje na zapadni strani mesta. MR. CLARK.
CL 3100 — LINE 217

POLICAJ Z ŽENO
ki bo kmalu postala mati, se mora seliti do 15. feb. Želi 3, 4 ali 5 sob na vzhodni strani.
IV 5335

DVOJICA IN SIN-VETERAN potrebujejo 5 ali 6 sob; hiša za 1 druž., apartament ali stanovanje na trgovino.
najraje na zapadni strani.
EX 5893

ZANESLJIVA DVOJICA z 15-letno hčerko želi dobiti v najem majhno hišo ali apartament; najraje neopremljeno in na zapadni strani mesta. Ima izvrstna priporočila. Pokličite
MRS. KOENIG
MA 6687 med 9. in 5.

WIDGOY'S PHOTO STUDIO
485 East 152nd St.
Se priporočamo za izdelavo vseh vrst slik po zmerni ceni. Odprto ob nedeljah.

JACK BELKINS
FURNITURE & MODERN APPLIANCE STORE
1699 E. 55 St.
Prodajamo vsakovrstno pohištvo za gotovino ali na lahka odplačila.

MODERN PERMANENT HAIR WAVING & HAIR STYLING
4322 Pearl Rd.
\$7.50 Permanent Wave damo za \$5.00
Prvovrstno delo v lepotičju.

Popravimo radio aparate vseh izdelkov. Tudi damo v najem zvočnike po zmerni ceni.
WONDER RADIO
5602 Harvard Rd., DI 6030

PRALNE STROJE IN ELEKTRIČNE PREDMETE popravimo in predelamo DA SO KOT NOVI. Ekspertni delavec.
CAPITAL WASHER CO.
13363 Madison Ave., BO 1175

KLAVIRJI
prenovljeni upright klavirji po zmernih cenah. Uglajamo in popravimo. — H. W. BORGSTEADT, 12805 St. Clair Ave., LI 8407 — MU 5712

Nudimo pouk v glasbi na violini in klavirju. M. STEELE STUDIO.

PONUDIMO NOV AVTO po predpisani ceni, zanesljivo izdelka, za stanovanje s 2 ali 3 spalnicami v duplex hiši ali apartamentu; opremljeno ali neopremljeno stanovanje, najraje v okolici Parme. Pokličite Mr. White čez dan SH 2107, zvečer vprašajte za Mr. Statler.

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

Dela za ženske

Hišnica
Stalno delo, dobra tedenska plača. Izkusnja ni potrebna; prosta ob nedeljah.
2530 Prospect
PR 9638

Stenografka
za trgovski oddelek. Dobra prilika za delavno dekle, prijetne delovne razmere. 5 dni tedensko. Dobra plača.
MRS. WILLS
EN 3745

Stenografka—strojepisalka
Za majhen urad; prosta v srotbi in soboto popoldne. Tedenska plača \$40.
EN 5088

DICTAPHONE OPERATORICA
Čedno, neporočeno dekle za delo v pisarni v mestu; 8 ur dnevno, 5 dni tedensko; tedenska plača; stalno delo.
DuPONT CO.
MA 8516

TIPKARICE
brze;časno delo, plača od \$1 na uro. Si lahko zasluži \$1 na uro.
614 NBC BUILDING

Ženska za snaženje
2 majhna urada in predvohodni 7. zv. do 1. zj. 5 večerov. Plača od ure.
HERTZ DRIVE-UR-SELF STAL.
1865 E. 17 St., CH 4400

STENOGRAFKA—če se zanima za stalno delo z prijetnimi delovnimi razmerami in priljubljenimi delavci, imamo službo za vas; hajamo se na Euclid, Ave. ter priklajno za dekle, ki živi na vzhodni strani. Dobra začetna plača; 5 1/2 dni tedensko.—EN 4810.

DEKLE za splošno hišno opravilo nekaj "dictation;" prijetne delovne razmere. 37 1/2 ur tedensko; 5 dni tedensko. Stalno delo, dobra začetna plača, z načrtnimi povzraščanji. Pokličite
American District Telegraph Co.
soba 512 Caxton Bldg.
812 Huron Rd.

STENOGRAFKA
Tudi za tipkanje; mora biti pripravljena učiti se dela na tipkografinjuri in varityper stroju. Stalno delo; 5-dnevni tednik. Stalno delo.
MA 5862

STENOGRAFKA
in za splošna dela v pisarni; stara firma v downtownu. Vsak dan tedensko. Tedenska plača. Vsa vprašavanja so zaupna.
PR 5700

Stenografka
za splošno delo v pisarni; stalno delo; 40 ur, 5 dni tedensko. Tedenska plača.
The Patterson Sargent Co.
1325 E. 38 St.

STENOGRAFKA
izurjena za majhno izdelovalnico v downtownu. 5-dnevni tednik. Dobra plača.
MA 8917

STENOGRAFKA
Splošno delo v uradu; dobra dočnost, prijetne delovne razmere v Rocky River. Tedenska plača.
GAS ATMOSPHERES INC.
LA 7850

Tajnica za zdravniški ured z znanjem stenografije. Prijetne delovne razmere. Dobra plača. Pokličite
SH 6800

IŠČE SE DEKLETA za delo v sodni danju (grabbing); čisto, prijetno delo za živahna in zanesljiva dekleta; plača od ure, nadurno delo ter druge ugodnosti. Zglasite se osebno pri
DAIRYPAK, INC.
5250 Brookpark Rd.

DEKLE ALI ŽENSKA za splošna hišna dela, nič pranja. Pomagati mora pri oskrbi 3 otrok. Pokličite
Willoughby 993 W 1

POMOŽNE KNJIŽNICARKE
Službe so sedaj na razpolago posojevalnemu oddelku v otoni sobi. Prednost imajo ženske s srednjimi kolegija in so pod 45 let. Prilika za napredovanje.
CLEVELAND PUBLIC LIBRARY
325 Superior

Oglašajte v Enakopravnosti

V BLAG SPOMIN
OB 29-LETNICI SMRTI NAŠEGA
PRELJUBLJENEGA SINA IN BRATA
Cpl. Ferdinand N. Zele
ki je svoje mlado življenje dal na oltar domovine
dne 15. februarja 1919 leta.

Spomin na Te bo živjel
v naših srcih do konca naših dni!

ŽALUJOČI OČE, BRATJE IN SESTRE
Cleveland, Ohio, 16. februarja 1948